

ARKEOLOGISK FÖRUNDERSÖKNING

Kv. Nyelund

Växjö sn
Växjö kommun

Peter Skoglund

SMÅLANDS MUSEUM 1994

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	1
OMRÅDESHISTORIK OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ	1
TIDIGARE UNDERSÖKNINGAR	1
DEN FOSSILA ÅKERMARKEN OCH KARTMATERIALET	4
FÖRUNDERÖKNINGEN	4
¹⁴ C analyser	5
Utgrävningsresultat	5
SLUTSATSER	8
REFERENSER	10
TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER	11
ANLÄGGNINGSLISTA	
ANLÄGGNINGSBESKRIVNING FÖR AGRARA LÄMNINGAR	
FYNDLISTA	

INLEDNING

Med anledning av att Växjöhem AB planerar att uppföra bostäder i kvarteret Nyelund, Växjö har Smålands museum genomfört en arkeologisk förundersökning. Fältarbetet utfördes i juli 1994 av Peter Mattsson-Höglund och Peter Skoglund. Ansvarig för fältarbete och rapportskrivning var Peter Skoglund. Förundersökningen skulle ligga till grund för Länsstyrelsens fortsatta hantering av ärendet.

OMRÅDESHISTORIK OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

Kv. Nyelund är beläget på den höjdrygg som löper från Växjö stad och norrut mot Helgasjön och Kronoberg. Jordarten utgörs huvudsakligen av sandig morän. På en del ställen går berg i dagen.

Området norr om Växjö hade vissa centralfunktioner redan under yngre järnålder. Här löpte den s.k. kungsvägen som under medeltiden var häradsväg. Denna gick uppe på höjdryggen från det som idag är Växjö stad och vidare norrut. Vintertid fortsatte den över isen mot Norrvidinge härad. Den numera försvunna byn Hov, som låg omedelbart norr om Växjö, har gett upphov till namnet Hovshaga. Namnet på byn kan innebära att här har funnits en förhistorisk kultplats. Längre norrut, vid det som idag är Kronoberg, låg under tidig medeltid byn "Tiurthaby". Namnet har uttytts "folkets by". Man har antagit att byn under vikingatiden varit värendbornas tingsplats (Åhman 1983:6f).

Trakten är mycket förlämningsrik med en mängd lämningar från senneolitikum och framåt. Den mest karaktäristiska förlämningstypen är rösen i krönlägen. Dessa brukar dateras till bronsåldern. Ett exempel på en sådan anläggning är Domfälla rör, ett av länets största rösen, 30 m i diameter. Det är beläget 800 m sydost om förundersökningsområdet. Tio m nordväst om förundersökningsområdet ligger RAÄ 121, ett kvadratisk röse 14x14 stort. Femtio m nordost om detta ligger RAÄ 120, ett röse som är 22 m i diameter. Järnåldern representeras av några gravfält. Det vid Lilla Fjäll är det största och består av ca 90 förlämningar. Här skall också nämnas att det i trakten finns stora ytor med fossil åkermark i form av förhistoriska röjningsröseområden.

TIDIGARE UNDERSÖKNINGAR

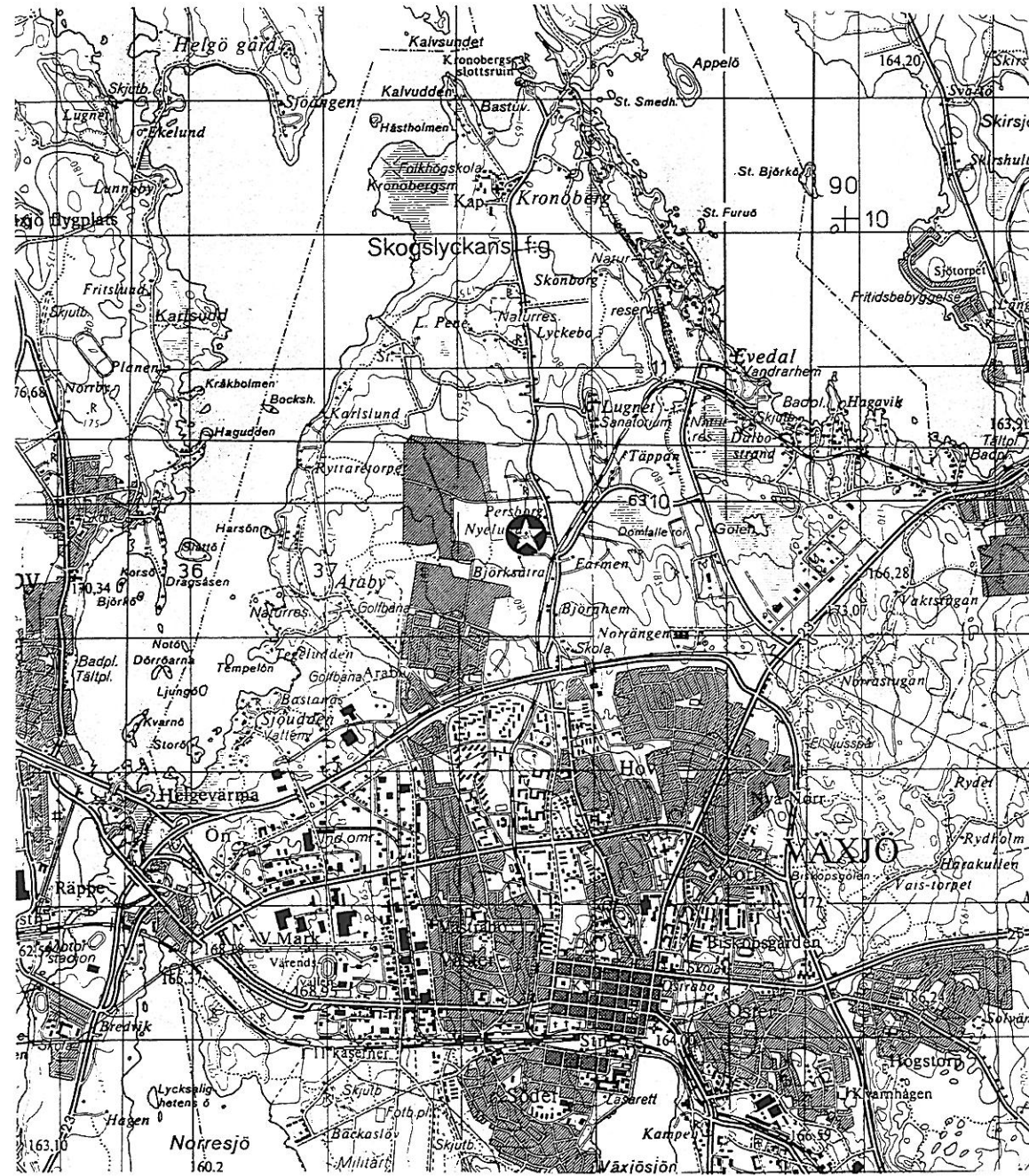
I samband med en planerad exploatering i norra Hovshaga gjorde Riksantikvarieämbetet 1992 en arkeologisk utredning. Utredningsområdet var ca 1 km² stort och beläget en km norr om det nu aktuella förundersökningsområdet. Inom en mindre del av området utfördes en arkeologisk förundersökning. Här framkom boplatslämningar i form av härdar, kokgropar och stolphål. Utifrån keramiken kunde boplatsten dateras till romersk järnålder. I anslutning till boplatsten karterades ett tjugotal rösen varav tre undersöktes (Borna - Ahlkvist & Kaliff 1992).

Sommaren 1994 förundersökte Smålands museum ett område omedelbart söder härom, i kv. Boplatsten. Här framkom en boplatst som genom fynd av keramik och ¹⁴C dateringar kunde dateras till äldre järnålder.

Smålands Museum utförde 1985-86 en rad arkeologiska utgrävningar i Hovshaga som också

berörde kv. Nyelund (Åhman 1994). Vid detta tillfälle undersöktes en tidigare registrerad stensättning, RAÄ 122, och provrutor grävdes för att utröna förekomsten av eventuella boplatsslämningar.

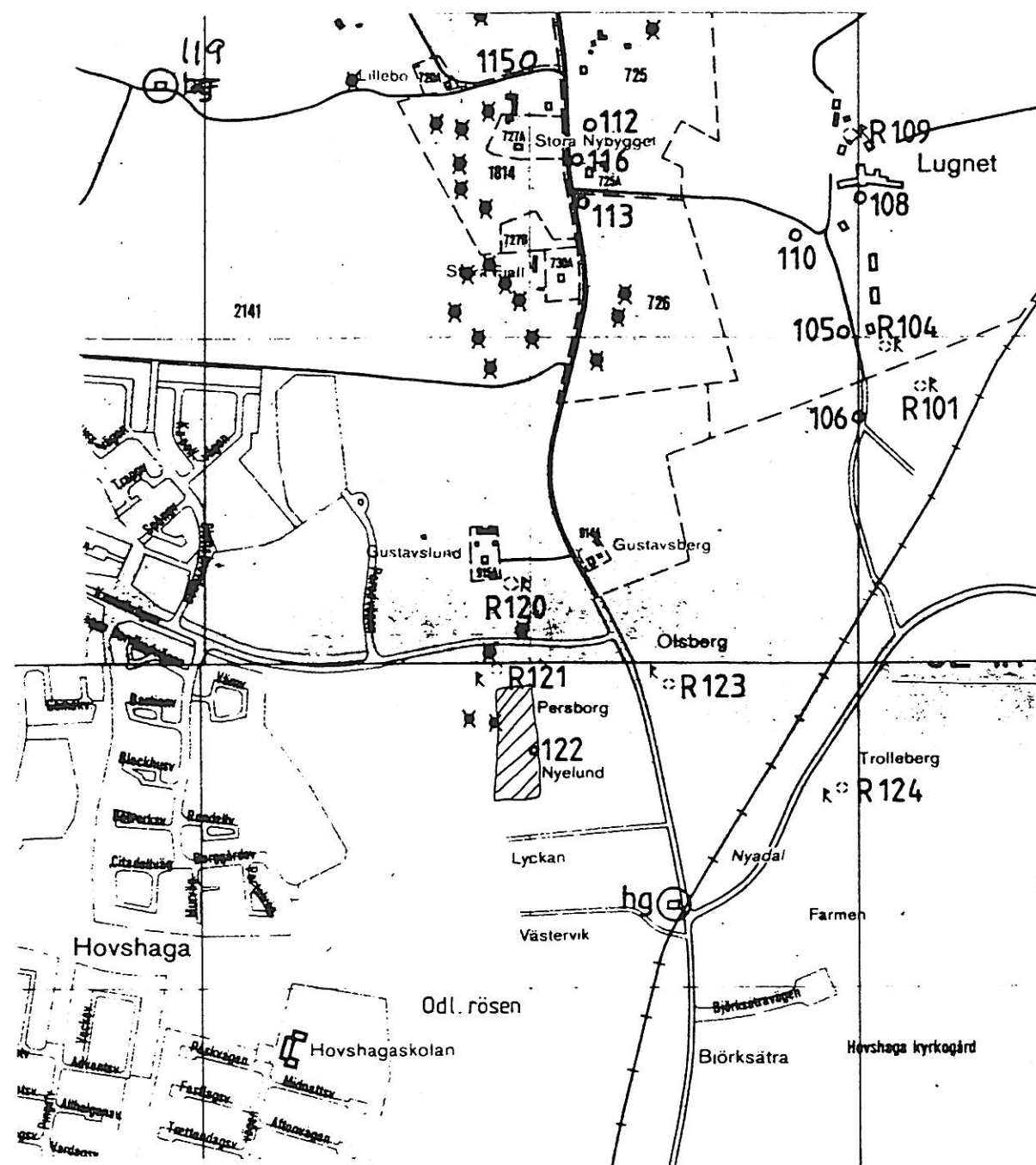
RAÄ 122 var en rund stensättning, 15 m i diameter och 0,5 m hög. Den kunde med hjälp av ett bronsfragment som hittades i anslutning till graven dateras till bronsålderns period III. Stensättningen var belägen på ett berg som gick i dagen. I klippan var 19 skålgropar inknackade.

Utdrag ur topografiska kartan 5E SO Växjö Skala 1:50 000 Stjärnan markerar förundersökningsområdet

I de provrutor som grävdes hittades enstaka flintavslag vilka tyder på att området utnyttjats redan under neolitikum. I förundersökningsområdets södra kant framkom en hård vilken ^{14}C daterades till 700 f. Kr. I mitten av förundersökningsområdet, väster om RAÄ 122, fanns fyra mörkfärgningar som bedömdes som möjliga stolphål.

Vid detta tillfälle karteras också ca 25 rösen, delvis belägna inom det nuvarande förundersökningsområdet. Två av rösena undersöktes och konstaterades vara odlingsrösen. Tillräckligt med kol för några ^{14}C dateringar erhöles ej.

Utdrag ur ekonomiska kartan 5E 1h Växjö skala 1:10 000 Förundersökningsområdet skrafferat

DEN FOSSILA ÅKERMARKEN OCH KARTMATERIALET

Förundersökningsområdet utgjordes av ett ca 200 m långt och 60-80 m brett område, orienterat i nord - sydlig riktning. Den norra delen bestod av stenröjd åker, mittpartiet av betad hagmark och i den södra delen låg den övergivna gårdstomten efter torpet Nyelund.

I den mellersta delen av området fanns fossil åkermark bevarad. Området var 40x100 m stort. Här fanns sammanlagt ca 25 röjningsrösen och en stensträng. Röjningsrösen var kraftigt övertorvade och ca 2 - 5 m diameter och 0,3 - 0,5 m höga. Den stensatta terrasskanten var också den kraftigt övertorvad och ca 2 m bred, 30 m lång och 0,2 m hög.

Kartmaterialet ger en möjlighet att följa markutnyttjandet bakåt i tiden. Den äldsta kartan som redovisar marken kring Nyelund är en storskifteskarta från 1793. Det berörda området är då utmark och utgörs till största delen av skogsmark. Inom området fanns dock en nyupptagen äng. Ingen bebyggelse redovisas. 1848 då laga skifteskartan upprättades har ängsmarken utvidgats. Området kring RAÄ 122 beskrivs emellertid som "backe" vilket närmast kan översättas med obrukbar mark, impediment. Någon gång efter 1848 etablerades torpet Nyelund i den södra delen av förundersökningsområdet och den norra delen av området tas i anspråk som åkermark. Den mellersta delen låg kvar som ängs- och betesmark.

De stenmurar som fortfarande finns kvar inom förundersökningsområdet har troligen tillkommit vid denna tid. De inramar åkern i norr och avgränsar gårdstomten i söder från ängs- och betesmarken (se bifogad översiktsplan).

Genomgången av kartmaterialet visar att den mellersta delen av förundersökningsområdet som innehåller den fossila åkermarken inte varit brukad i historisk tid.

FÖRUNDESRÖJNINGEN

Utifrån de tidigare resultaten gjordes bedömningen att det inom området kunde finnas en boplats. Förundersökningen inriktades därför på att finna och avgränsa denna. Med grävmaskin drogs 12 schakt med en sammanlagd längd av 512 m. Schaktbredden uppgick till 1,6 m.

Boplatsindikationer framkom på två ställen. I nordväst dokumenterades fem härdar. I schakt 1 framkom två härdar med ett inbördes avstånd av 12 m och i schakt 2 fanns en koncentration av tre härdar i direkt anslutning till varandra. I mitten av förundersökningsområdet framkom två anläggningar, i schakt 8a ett stolphål och i schakt 8b en härd. Spritt i schakten fanns också mörkfärgningar som innehöll mylla. Dessa tolkades som stenlyft och registrerades ej.

Utöver målsättningen att finna och avgränsa en eventuell boplats fanns målsättningen att undersöka och datera den fossila åkermarken. Två röjningsrösen och en stensatt terrasskant undersöktes därför i syfte att studera deras uppbyggnad samt att samla daterande kol. Dateringarna som redovisas nedan visar att anläggningarna är förhistoriska.

¹⁴C analyser

Fyra stycken kolprover har analyserats vid Svedberglaboratoriet vid Uppsala universitet. Dateringarna har sammanställts i en tabell:

Lab. nr	Anl. nr	Fnr.	¹⁴ C ålder	Kalibrerad ålder	Ett sigma	Två sigma
Ua 4607	1	2	225±70 BC	347, 321, 227, 224, 208 BC	376-121 BC	400-5 BC
Ua 4608	6	8	170±65 BC	170, 138, 130 BC	349-73 BC	380 BC-20 AD
Ua 4609	7	12	1310±70 BC	1526 BC	1682-1455 BC	1730-1410 BC
Ua 4610	11	13	1315±70 BC	1579, 1575, 1528 BC	1684-1456 BC	1735-1410 BC

Dateringarna visar att de undersökta anläggningarna representerar minst två olika tidsskeden. En härd (A1) och ett röjningsröse (A6) kan med två sigmas säkerhet dateras till tiden 400 BC - 20 AD, d.v.s. förromersk järnålder. Stensträngen (A 7) och ett röjningsröse (A11) kan med två sigmas säkerhet dateras till tiden 1735-1410 BC, d.v.s. bronsålderns period I och början av period II.

Röjningsröset och stensträngen har daterats indirekt genom kol som samlats in i det lager som ligger under bottenstenarna i röset. Tanken är att stenröjningen föregåtts av en brandröjning och att spår av denna i form av kol har kunnat bevaras under rösets bottenstenar. Det kol som härrör härifrån daterar därmed indirekt också själva anläggningen.

Det är vanskligt att dra några vittgående slutsatser utifrån enstaka ¹⁴C dateringar. Trovärdigheten ökar dock när två eller flera prov ger samma dateringar som i fallet ovan.

Utgrävningsresultat

Fossil åkermark (A6, A8 och A11)

Tre anläggningar som kan knytas till odling i förhistorisk tid undersöktes, två röjningsrösen och en stensträng. Av ¹⁴C dateringarna framgår att anläggningarna kan knytas till två olika tidsperioder.

Det kol som samlades in under röset A11 och stensträngen A8 har en likartad datering, med två sigmas säkerhet hamnar de i tidsintervallet 1735 - 1410 BC respektive 1730 - 1410 BC. Dateringarna är så samstämmiga att man får anta att de representerar en och samma brandröjning som föregått stenröjningen. Denna röjning bör ha ägt rum under bronsålderns period I eller början av period II. Röjningsröset A 6 har med två sigmas säkerhet daterats till 380 BC - 20 AD.

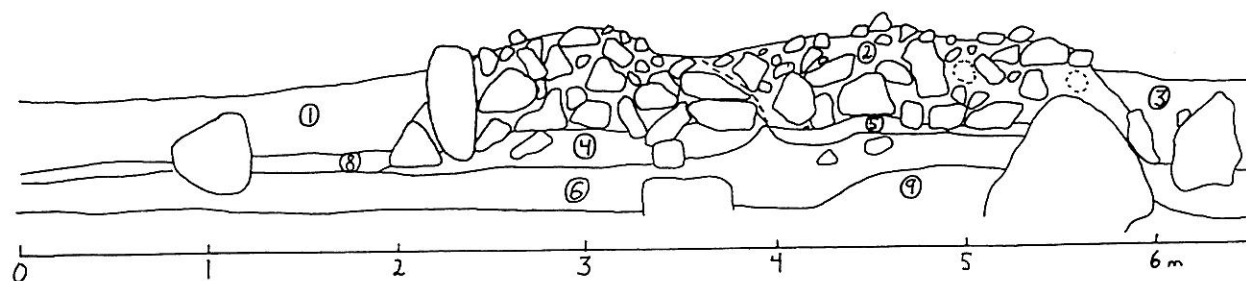
Detta bör avspegla en röjningsfas som ägt rum under förromersk järnålder. Utifrån ^{14}C dateringarna kan man anta att anläggningarna tillkommit under minst två olika skeden, dels äldre bronsålder och dels förromersk järnålder.

Det finns emellertid anledning att förmoda att ytterligare en röjningsfas inträffat någon gång efter förromersk järnålder. I samband med att rösets profil dokumenterades iaktogs ungefär mitt i röset gick en skiljelinje. Lagren söder om denna skiljelinje innehöll mindre sot och rösets södra del var anlagt på en lägre nivå än rösets norra del. Detta tolkades som att röset innehöll två olika skikt som konserverat två olika underliggande lager. Förloppet bör ha gått till på följande sätt.

Röset har anlagts i en ursprunglig sluttning. Årjning med årder har förstärkt denna sluttning och en terrasskant har utbildats. Det äldsta röset har kastats upp mot denna kant. Röset har alltså ursprungligen endast varit 2 m i diameter och omfattat den södra delen av det nuvarande röset. Detta äldsta röset har konserverat matjordslagret 4. Efter att röset byggt upp har odlingen fortsatt. Detta framgår av den äldre markytan 5 som går fram till och med det ursprungliga rösets norra sida. Man ser hur ådret påverkat marken intill röset och gjort ett skär ner i det underliggande lagret 6. Därefter har röset förlängts norrut. Stenarna har kastats upp emot det äldre röset. Efter att röset har fått sin nuvarande form har odlingen fortsatt eftersom matjord ackumulerats upp emot röset och delvis tryckts in i rösets norra kant (lager 3).

Rösets äldsta del har ^{14}C daterats till förromersk järnålder. Något stratigrafiskt säkert kol framkom inte i den yngre delen, men utifrån resonemanget ovan finns det anledning att räkna med ytterligare en röjningsfas.

Odlingsröse A6 Profil från öster skala 1:40

1 gråbrun flammig humös moig sand (matjord). 2 grå porös moig sand med inslag av kolpartiklar och växtdeklar. 3 gråbrun humös moig sand (matjord). 4 ljusbrun moig sand med inslag av humus och sot (äldre matjord). 5 gråbrun flammig moig sand med inslag av humus och sot (äldre matjord). 6 rödbrun moig sand med svaga inslag av sot samt ett flertal större kolbitar. 8 ljusbrun flammig humös moig sand (matjord). 9 grå moig sand (steril undergrund).

Det fossila åkerlandskap vi kan iaktta idag är därmed resultatet av upprepade aktiviteter under förhistorisk tid. Kanske kan detta sprida ett visst ljus över stensträngens tillkomst. Det kol som framkom under en av bottenstenarna i stensträngen daterar inte nödvändigtvis hela anläggningen utan kanske bara en äldsta fas. Liknande tendenser till sammanväxning av flera anläggningar till en finns utmed de bägge utgrävda röjningsröset A6 och A11 (se bifogad översiktsplan).

Boplatslämningarna (A1 - A5 och A9 - A10)

Härdkoncentrationen (A1-A5) i nordvästra delen av området kan tolkas som en tillfällig uppehållsplats. En av härdarna (A1) har daterats till 400 - 5 BC. Dateringen är samtida med anläggandet av den äldsta delen av röset A6. Dateringarna är så likartade att man kan anta att härdarna varit i bruk samtidigt med att området stenröjts under förromersk järnålder.

Stolphålet (A10) som påträffades i schakt 8a i mitten av förundersökningsområdet var 0,15 m i diameter och 0,4 m djupt. Det ansluter i formen till de nedgrävningar som påträffades vid den

Röjningsröset, A6, från öster Foto Bertil Olsson

tidigare provgrävningen 1985. Då dokumenterades inom förundersökningsområdet fyra stolphålsliknande anläggningar. Deras diameter var 0,05, 0,08, 0,1 och 0,2 m. Djupet uppgick i samtliga fall till 0,4 m. Med tanke på stophålen blygsamma diameter och avsaknaden av mer konkreta boplatsslämningar tolkade utgrävaren dem som enklare pinnhål, möjligen spår efter gärdesgårdsstörar (Åhman 1994). Ingenting har framkommit som ändrar denna tolkning

SLUTSATSER

1985 undersökte Smålands museum en stensättning, RAÄ 122, som var belägen inom det nuvarande kv. Nyelund. I stensättningen som var 15 m i diameter och 0,5 m hög hittades brända ben av människa. En bronsfibula i anslutning till graven daterar anläggningen till bronsålderns period III.

Den undersökning som nu företagits har bidragit med ny kunskap om framför allt den fossila åkermarken. Utifrån dateringen av graven och de nu erhållna ¹⁴C dateringarna är det möjligt att dela in de olika anläggningarnas tillkomst i fyra olika tidsskeden.

En äldsta röjningsfas har kunnat påvisas i *bronsålderns period I-II*. Ett röjningsröse (A11) och en stensträng (A7) har kunnat dateras till denna period.

Stensättningen, RAÄ 122 anläggs någon gång under *bronsålderns period III*.

En förnyad röjning har ägt rum under *förromersk järnålder* då den äldsta delen av röset A 6 har anlagts. En härd i förundersökningsområdets nordvästra del har daterats till samma tid. I närheten finns ytterligare minst fyra härdar. Det kan tolkas som om vi här har spår efter en tillfällig uppehållplats som utnyttjats samtidigt som att området stenröjts under förromersk järnålder.

Ytterligare röjning har skett efter denna tidpunkt vilket framgår av att röset A 6 också innehåller ett yngre parti.

Resultaten från Kv. Nyelund kan jämföras med undersökningar på andra håll.

Bosse Jönsson och Lennart Klang genomförde i slutet på 1970-talet undersökningar på flera lokaler i Uppvidinge härad, Kronobergs län. De kunde konstatera att här fanns omfattande system av fossil åkermark i form av röjningsrösen och stensträngar som kunde föras tillbaka till romersk järnålder (Klang 1980, Jönsson och Klang 1983).

Kulturgeografiska institutionen i Stockholm har under senare år bedrivit omfattande undersökningar av fossil åkermark i Kinds härad, Västergötland. Resultaten härifrån kan tolkas som att en första röjningsfas inleds under yngre bronsålder ca 800-600 f. Kr. Det rör sig om stora arealer med fossil åkermark i form av röjningsrösen. Romersk järnålder är ytterligare en intensiv period. Nu krymper markanvändningen till att omfatta mindre arealer, men till skillnad mot tidigare indelas den brukade marken i regelbundna parceller med hjälp av stensträngar (Mascher 1993:102f).

Den första röjningsfasen i Kv. Nyelund har daterats till äldre bronsålder, vilket är äldre än dateringarna ovan. Kunskapen om den fossila åkermarken i Kronobergs län är ännu mycket liten.

Man kan konstatera att flera av lokalerna i Uppvidinge har utpräglad järnålderskaraktär med gravfält från yngre järnålder och anslutande fossil åkermark som daterats till samma tid. Fornlämningssmiljön kring Nyelund är annorlunda. Den präglas av stora ensamliggande gravrösen som generellt sett brukar dateras till bronsåldern.

Delar av området kring Växjö har revideringsinventerats av Riksantikvarieämbetet under 1993 och 1994. De nya inventeringsresultaten visar att de stora gravrösen inte ligger isolerade utan ofta uppträder tillsammans med fossil åkermark. Man kan tala om utpräglade brons- och äldre järnåldersmiljöer bestående av gravrösen, stensättningar, skålgropar och förhistoriska röjningsrösen.

Det nu undersökta området är ett fragment av en sådan miljö som tidigare omfattat betydligt större arealer. I förundersökningsområdets närhet finns två stora gravrösen RAÄ 120 och 121. I direkt anslutning till de nu undersökta röjningsrösen fanns tidigare stensättning, RAÄ 122. På klippan där graven var anlagd framkom 19 skålgropar.

En intressant fråga är hur man ska se på förhållandet fossil åkermark - gravar. Är det bara en tillfällighet att de uppträder i samma miljöer eller har de utnyttjats samtidigt? Vad gäller Nyelund visar ¹⁴C dateringarna visar att området togs i bruk för odling redan under bronsålderns period I eller II, en aktivitet som alltså har föregått anläggandet av stensättningen som daterades till bronsålderns period III. Det förhållande att området var stenröjt när graven anlades kan tolkas som att området utnyttjades för odling vid denna tidpunkt. De olika anläggningstyperna, röjningsrösen och gravar ska därmed troligen inte ses som isolerade enheter utan som delar av samma komplex, ett förhållande som givetvis också bör genomsyra den antikvariska handläggningen av dessa fornlämningsmiljöer.

Växjö 14 december 1994

Peter Skoglund

REFERENSER

Jönsson, B. & Klang, L. 1983. *Kulturlandskapsarkeologi i Uppvidinge*. Kronobergsboken 1983. Växjö

Klang, L. 1980. *Sävsjö och Granhult i Uppvidinge - exempel på fossila kulturlandskap*. Kronobergsboken 1979-80

Mascher, K. 1993. Förhistoriska markindelningar och röjningsröseområden i Västsveriges skogsbygder. Stockholm

Riksantikvarieämbetets fornminnesinventering 1950 och 1993-94

Åhman, E. 1983. Växjö medeltidsstaden 46 Riksantikvarieämbetet. Göteborg

Åhman, E. 1994. Rapport över arkeologiska undersökningar RAÄ 112, 113, 115, 116, 122, och 123 Växjö sn, Växjö stad. Smålands museum 1994

Akt 40 Växjö sn. Storskifte Hov bondegård 1793. Lantmäteriets arkiv i Kronobergs län

Akt 47 Växjö sn. Laga skifte Hov bondegård 1848. Lantmäteriets arkiv i Kronobergs län

TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Topografiska kartan	Växjö 5E SO
Ekonomiska kartan	5E 1h Växjö
Koordinater	x630985/ y1438,55
Ansvarig institution	Smålands museum
Uppdragsgivare	Växjöhem AB
Typ av exploatering	Bostadsbygge
Typ av undersökning	Förundersökning
Personal	Peter Skoglund Peter Mattsson - Höglund
Fältarbetstid	940627-940701
Smålands museums dnr.	110-222/94
Länsstyrelsens dnr.	220-2389-94

Dokumentationsmaterialet förvaras i Smålands museums kulturmiljöavdelnings arkiv.

Anläggningslista kv. Nyelund, Växjö

FU 1994

1	hård	längd:1,6	bredd:	djup: 0,18	schakt: 1	anm: fyllning: svart sotblandad sand med skärvsten 0,1-0,2 m
2	hård	längd:0,5	bredd:	djup:	schakt: 1	anm: ej grävd fyllning: svart sotblandad sand med skärvsten 0,05 m
3	härdbotten	längd:0,3	bredd:	djup:	schakt: 2	anm: fyllning: svart sotblandad sand med enstaka skärvstenar 0,05 m
4	hård	längd:0,85	bredd:0,5	djup: 0,2	schakt: 2	anm: fyllning: svart sotblandad sand med kolfragment och skärvstenar 0,05-0,1 m
5	hård	längd:1,2	bredd:1,0	djup:	schakt: 2	anm: fyllning: svart sotbladad sand med kolfragment och skärvstenar 0,1 m
6	röjningsröse	längd:	bredd:	djup:	schakt:	anm: se separat beskrivning fyllning:
7	stensträng	längd:	bredd:	djup:	schakt:	anm: se separat beskrivning fyllning:
8		längd:	bredd:	djup:	schakt:	anm: utgår fyllning:
9	stolphål	längd:0,15	bredd:	djup: 0,40	schakt: 8a	anm: fyllning: mörkbrun fet moig sand
10	hård	längd:0,6	bredd:	djup: 0,2	schakt: 8b	anm: fyllning: mörkbrun moig sand med sot
11	röjningsröse	längd:	bredd:	djup:	schakt:	anm: se separat beskrivning fyllning:

ANLÄGGNINGSBESKRIVNING FÖR AGRARA LÄMNINGAR

A6 Röjningsröse, ca 3,6 m i diameter och 0,5 m högt

A6 framträdde före utgrävning som ett jordblandat och övertorvat röse, 5 m i diameter och 0,4 m högt. Efter partiell avtorvning gjordes bedömningen att det kunde vara en grav. Anläggningen avtorvades därför i sin helhet och finrensades. Den framträdde nu som ett runt jordblandat stensättningsliknande röse. Det var 3,6 m i diameter och hade en jämn avslutning. Fyllningen utgjordes av ett blandat stenmaterial av i allmänhet 0,1-0,3 m stora stenar, enstaka stenar var upp till 0,6 m stora. Skärvig och skörbränd sten förekom i mindre mängd. Röset var jordblandat upp till toppen och i fyllningen fanns träkolsfragment. Under röset bestod marken av moig sand med humus och sot. Två olika lager gick att urskilja under röset vilka tolkades som två olika äldre matjordslager. Efter utgrävning framstod anläggningen som ett röjningsröse. Daterande kol framkom under en av bottenstenarna.

A7 Stensatt terasskant, ca 2 m bred, 30 , lång och 0,4 m hög

A7 framträdde före avtorvning som en ca 2 m bred, 0,2 m hög och ca 30 m lång förhöjning. Anläggningen dokumenterades på två olika ställen, dels i profil i schakt 7 och dels i plan i schakt 6.

Ett schakt drogs genom anläggningen i schakt 7 och profilen dokumenterades. Stensträngen visade sig anlagd i en sluttning. Under stensträngen fanns ett lager bestående av ljusbrun moig sand med humus. Stensträngen har anlagts på denna markyta och är i profilen uppbyggd över ett jordfast block. Fyllningen utgjordes av ett sorterat stenmaterial av i allmänhet 0,1-0,4 m stora stenar. Anläggningen var jordblandad upp i toppen. Under anläggningen framkom ett moigt sandlager med humus. Inget daterande kol framkom i detta schakt.

I syfte att finna daterande kol undersöktes stensträngen också i schakt 6. De övre stenarna plockades bort och bottenstenarna dokumenterades i plan. Stensträngens uppbyggnad var lik den i schakt 7. Daterande kol framkom under bottenstenarna.

A 11 Röjningsröse 3,0 m i diameter och 0,4 m högt.

A 11 framträdde före avtorvning som ett jordblandat och övertorvat röse, 3,5 m i diameter och 0,3 m högt. Efter partiell avtorvning framkom ett runt jordblandat stensättningsliknande röse 3 m i diameter och 0,4 m högt. Fyllningen utgjordes av i allmänhet 0,1-0,2 m stora stenar, enstaka stenar var upp till 0,4 m stora. Röset var jordblandat upp till toppen och i fyllningen fanns träkolfragment. Under röset framkom ett lager av brun moig sand med inslag av humus och sot.

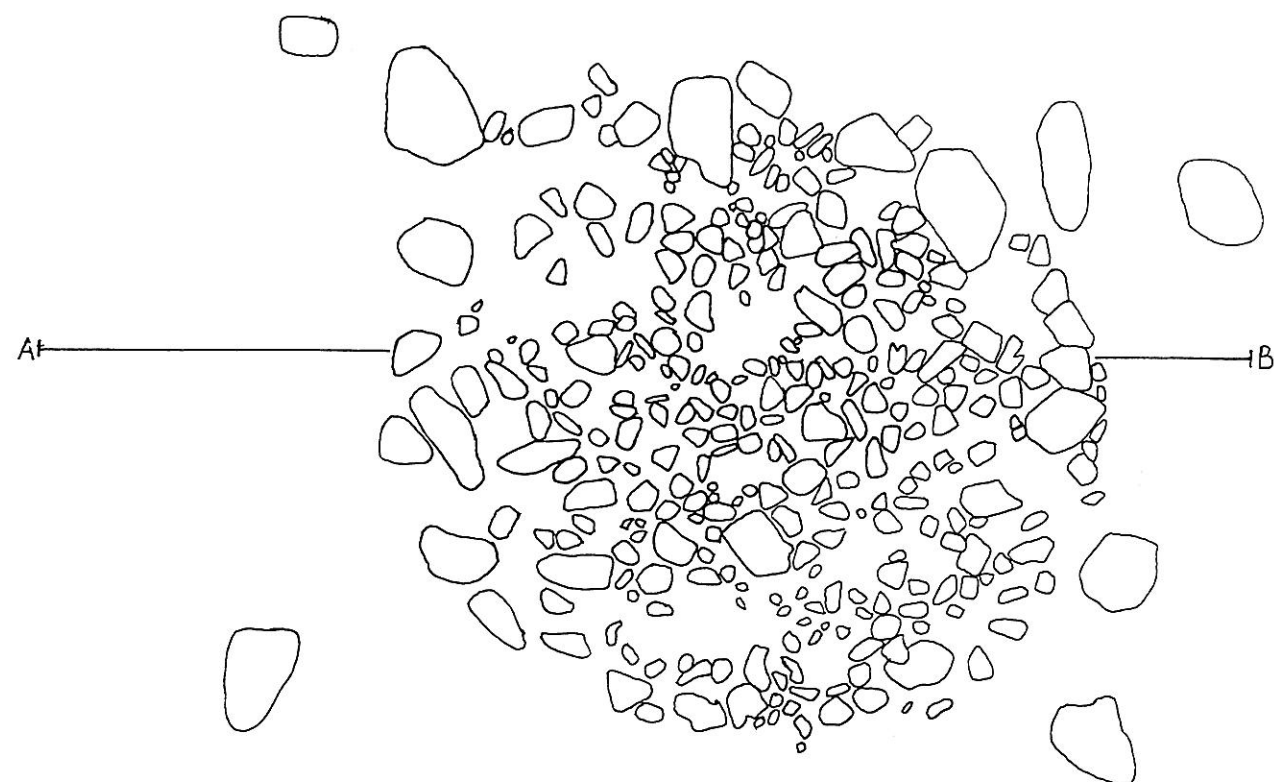
**Fyndlista kv. Nyelund, Växjö
FU 1994**

1	kvartsavslag	mtrl: kvarts antal: 2	anr: 1 vikt: 0,1
2	träkol	mtrl: antal: 0	anr: 1 vikt: 1,3
3	träkol	mtrl: antal: 1	anr: 4 vikt: 4
4	träkol	mtrl: antal: 0	anr: 7 vikt: 2,6
5	träkol	mtrl: antal: 0	anr: 6 vikt: 3,6
6	träkol	mtrl: antal: 0	anr: 6 vikt: 1,2
7	träkol	mtrl: antal: 0	anr: 6 vikt: 2,8
8	träkol	mtrl: antal: 0	anr: 6 vikt: 1
9	träkol	mtrl: antal: 0	anr: 6 vikt: 6,3
10	träkol	mtrl: antal: 0	anr: 7 vikt: 1,5
11	träkol	mtrl: antal: 0	anr: 7 vikt: 1,3
12	träkol	mtrl: antal: 0	anr: 7 vikt: 1,9
13	träkol	mtrl: antal: 0	anr: 11 vikt: 1,2
14	träkol	mtrl: antal: 0	anr: 11 vikt: 1,1

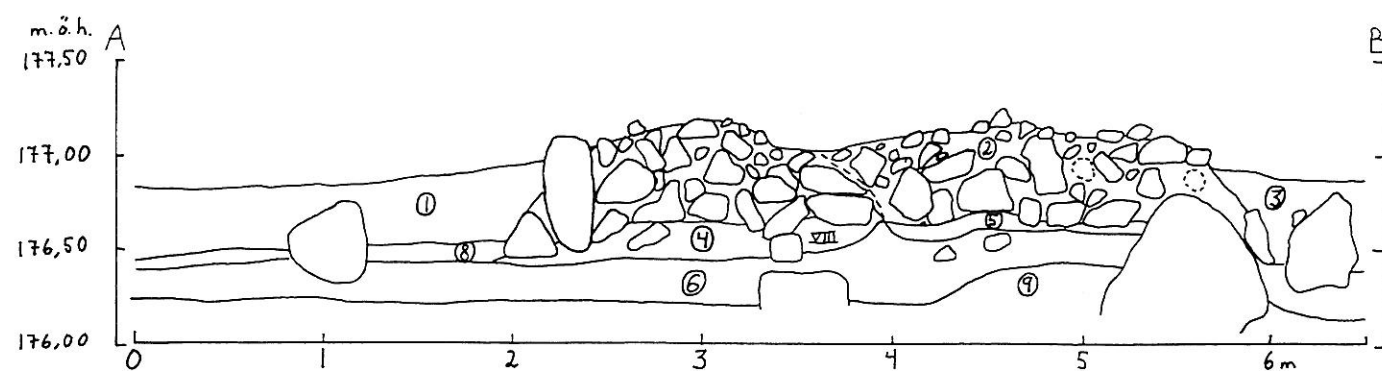

Odlingsröse A6 Plan skala 1:40

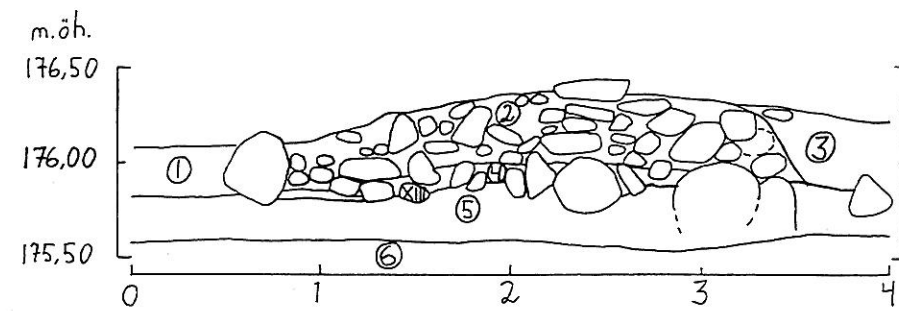
Odlingsröse A6 Profil från öster skala 1:40

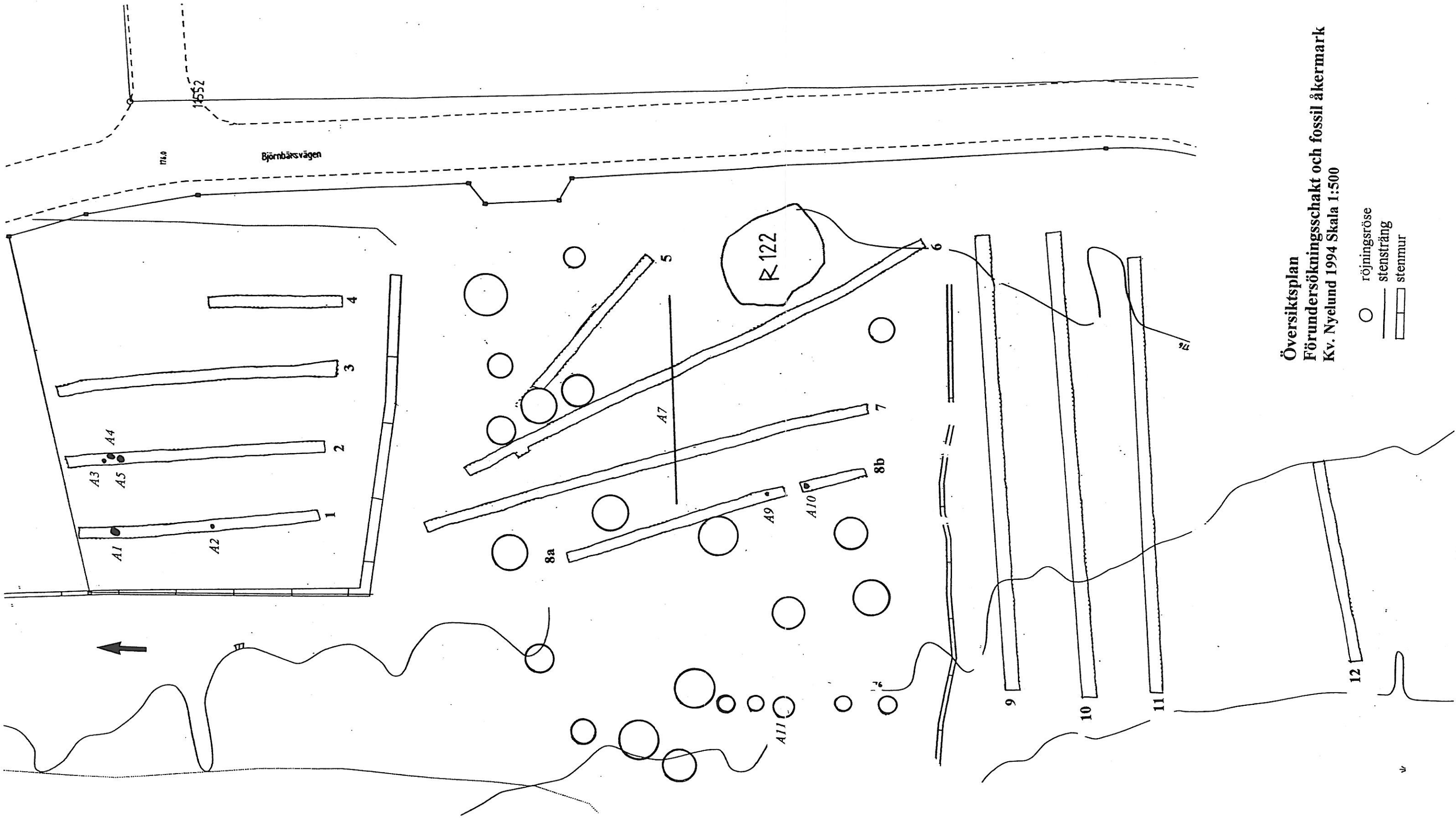
1 gråbrun flammig humös moig sand (matjord). 2 grå porös moig sand med inslag av kolpartiklar och växtdelar. 3 gråbrun humös moig sand (matjord). 4 ljusbrun moig sand med inslag av humus och sot (äldre matjord). 5 gråbrun flammig moig sand med inslag av humus och sot (äldre matjord). 6 rödbrun moig sand med svaga inslag av sot samt ett flertal större kolbitar. 8 ljusbrun flammig humös moig sand (matjord). 9 grå moig sand (steril undergrund).

(De romerska siffrorna i profilritningarna refererar till fyndnummer och provtagningspunkt för analyserade ¹⁴Cprover)

Odlingsröse A11 Profil från öster Skala 1:40

1 mörkbrun humös moig sand (matjord) 2 mörkbrun humös moig sand med inslag av sot och växtdelar. 3 mörkbrun humös moig sand (matjord). 4 brun moig sand med inslag av humus och sot (äldre matjord). 5 Ljusbrun moig sand med svaga inslag av sot. 6 grå moig sand med kolpartiklar.

Översiktsplan
 Förundersökningsschakt och fossil åkermark
 Kv. Nyelund 1994 Skala 1:500

- röjningsröse
- stensträng
- ▬ stenvall